

Informatiebladen Keurmerken

Producten geïmporteerd van buiten de EU

Veel producten die bij ons in de supermarkt liggen, komen niet uit Nederland. We importeren producten uit andere landen. Veel producten worden geïmporteerd van buiten de Europese Unie (EU).

Eisen Europese Unie

Groenten en fruit moeten veilig en gezond zijn om te eten. De Europese Unie heeft daarom eisen opgesteld voor producten die geïmporteerd worden. Alle producten uit de Europese Unie moeten aan die eisen voldoen en ook producten die bijvoorbeeld vanuit Zuid- Amerika geïmporteerd worden naar een land binnen de Europese Unie.

De Europese Unie heeft heel veel eisen die gesteld worden aan voedingsmiddelen die we eten, bijvoorbeeld:

- We moeten altijd weten waar het eten vandaan komt.
- Er mogen geen schadelijke bestrijdingsmiddelen in het eten zitten, dit wordt in een laboratorium onderzocht.
- Er mogen geen ziekten en ongedierte in het eten zitten, ook dit wordt onderzocht.

Vervoer producten

Alle producten moeten natuurlijk vervoerd worden naar de supermarkt. De afstand die de producten afleggen, is erg verschillend. Een appel uit Kapelle moet minder ver reizen naar de supermarkt dan een appel uit Nieuw-Zeeland.

Veel producten die afkomstig zijn uit Europese landen, komen per vrachtwagen naar Nederland. Deze producten hebben minder invloed op het klimaat dan producten die uit verdere landen komen.

De producten die verder moeten reizen, gaan vaak per boot naar Nederland. Appels uit Chili, Brazilië en Zuid- Afrika hebben een grotere invloed op het klimaat dan Europese appels. Appels uit Nieuw-Zeeland hebben een grote negatieve invloed op het klimaat.

Nederlandse producten

In Nederland wordt veel eten en drinken geproduceerd. In Nederland gelden strenge eisen voor voedselveiligheid en kwaliteit. Alle producten die in Nederland geproduceerd worden, moeten voldoen aan de eisen van de Europese Unie EN de eisen van Nederland.

Algemene eisen

Er gelden strenge regels voor de mest en bestrijdingsmiddelen. Er mag niet te veel (kunst)mest gebruikt worden omdat dit slecht kan zijn voor de waterkwaliteit. Ondernemers moeten voorzichtig omgaan met bestrijdingsmiddelen. Alleen goedgekeurde middelen mogen gebruikt worden, in kleine hoeveelheden en op goedgekeurde momenten.

Specifieke Nederlandse eisen

Nederland heeft ook eisen voor voedselveiligheid en kwaliteit die strenger zijn dan de eisen van de Europese Unie. Sommige bestrijdingsmiddelen mogen bijvoorbeeld in België wel gebruikt worden en in Nederland niet omdat het schadelijk kan zijn voor het milieu of de gezondheid.

Eisen van supermarkten

Niet iedereen kan zomaar appels of melk leveren aan supermarkten. Bedrijven moeten aan de supermarkten kunnen laten zien dat ze op een verantwoorde manier werken. Veel bedrijven laten dit zien met een GlobalGAP certificaat. Ieder jaar wordt het bedrijf gecontroleerd en als het goed is, krijgen ze het certificaat waarmee de bedrijven aan de supermarkt producten kunnen verkopen. De bedrijven moeten betalen voor de jaarlijkse controle en het certificaat. Er wordt onder andere gecontroleerd op: bestrijdingsmiddelen, dierenwelzijn en milieubewustzijn.

De meest bekende keurmerken zijn

ASC staat voor Aquaculture Stewardship Council. Het is vergelijkbaar met het MSC-keurmerk voor wilde vis, alleen het ASC-keurmerk is bedoeld voor kweekvis. Het heeft als doel de invloed van het kweken van vis op het milieu te verlagen.

Het ASC-keurmerk is bedoeld voor kweekvis en heeft als doel de invloed van het kweken van vis op het milieu te verlagen. Het keurmerk heeft regels voor minder antibioticagebruik, duurzamer visvoer en betere arbeidsomstandigheden van het personeel. Het keurmerk zegt niks over de kwaliteit van de vis.

Beter Leven (2 sterren of 3 sterren)

De Dierenbescherming heeft een kenmerk ontwikkeld om diervriendelijke producten te ondersteunen. Het bestaat uit het logo van de Dierenbescherming met de vermelding 'Beter Leven' en 2 sterren of 3 sterren.

De kwaliteitseisen zoals de Dierenbescherming die heeft gesteld aan het welzijn van de dieren zijn in afspraken met de producent vastgelegd en ze worden gecontroleerd door een onafhankelijke instantie. In tabel zijn de verschillen tussen 2 en 3 sterren te zien.

	
2 sterren	3 sterren
Voor varkensvlees gelden deze eisen:	
Varkens hebben binnen 1 m ² ruimte, zeugen leven met 25-30 op 1 hectare	Vleesvarkens hebben binnen 1,3 m ² ruimte, zeugen hebben 2,5 m ² ruimte
Varkens hebben 0,3 m ² , zeugen leven met 25-30 op 1 hectare	Vleesvarkens hebben buiten 1 m ² , zeugen 1,9 m ² en weidegang Bij vleesvarkens mag het verharde deel van de vloer helemaal uit roostervloer bestaan.
Varkens leven op een deels dichte vloer	Varkens hebben stro of zaagsel om op te liggen
Varkens hebben stro of zaagsel om op te liggen	Varkens hebben stro of zaagsel om op te liggen
Zeugen leven in groepen permanent buiten op het land	Zeugen leven in groepen
Varkens houden hun staart en hoektanden	Varkens houden hun staart en hoektanden
Varkens worden niet gecastreerd	Varkens worden onder verdoving gecastreerd
Voor kippen gelden deze eisen:	
Maximaal 13 kippen op 1 m ² , inclusief vrije uitloop	Maximaal 11 kippen per m ² , inclusief vrije uitloop
Kippen hebben binnen 0,08 m ²	Kippen hebben binnen 0,09 m ²
Kippen hebben buiten 1 m ²	Kippen hebben buiten 2 m ²
Er worden kippen van een langzaam groeiend ras gehouden	Er worden kippen gehouden van een langzaam groeiend ras
Kippen worden ouder dan 56 dagen	Kippen worden 81-87 dagen oud

Europees Biologisch

Het Europees biologisch keurmerk maakt duidelijk dat het product voldoet aan de EU-regels en eisen voor biologische landbouw. Het logo staat verplicht op alle biologische producten die in de Europese Unie (EU) zijn geproduceerd. Op biologische producten van buiten de EU mag het keurmerk gebruikt worden, maar dat is niet verplicht.

Volgens de Europese wetgeving worden de volgende eisen aan biologisch gesteld:

- Producten moeten voor minimaal 95% uit echte biologische ingrediënten bestaan.
- Het moet duidelijk zijn waar de ingrediënten precies vandaan komen.
- Er zijn geen chemische gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. (koper en sulfaat)
- Er is geen kunstmest gebruikt.
- Bij de productie van vlees is er ook rekening gehouden met dierenwelzijn.

Producten met het Demeter en EKO-keurmerk voldoen aan dezelfde eisen als producten met het Europees biologische keurmerk.

De naleving van de regels van de biologische landbouw wordt namens de overheid gecontroleerd door Skal. Deze organisatie controleert de totale productieketen, vanaf het land en de stal tot in de winkel. Biologische producten uit het buitenland zijn vaak alleen te herkennen aan het biologisch keurmerk van het betreffende land.

Fairtrade/ Max Havelaar

Fairtrade-Max Havelaar is een keurmerk van de Nederlandse stichting Max Havelaar. Het keurmerk garandeert dat producten voldoen aan de normen voor eerlijke handel. De boeren en telers hebben een eerlijk loon gekregen, en met hun rechten en gezondheid is goed omgegaan.

Het keurmerk houdt ook rekening met milieuaspecten. Het keurmerk is opgezet door de Nederlandse stichting Max Havelaar. Het keurmerk garandeert dat producten voldoen aan de normen voor eerlijke handel. De boeren en telers hebben een eerlijk loon gekregen, en met hun rechten en gezondheid is goed omgegaan.

Max Havelaar is een Nederlandse stichting die controleert of Nederlandse marktpartijen voldoen aan de normen voor eerlijke handel. Deze normen staan in de zogeheten Fairtrade Standards, opgesteld door de Fairtrade Labelling Organisation. Wie aan de normen voldoet, mag het Fairtrade-Max Havelaar-keurmerk voeren.

On the way to PlanetProof

On the way to PlanetProof is een keurmerk met milieu als belangrijkste aandachtspunt. Het staat voor productie waarbij onder andere weinig gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest worden gebruikt. Het is een keurmerk voor zuivel, groenten en fruit, eieren, bloemen, planten, bomen en bloembollen. Tot 2018 heette het Milieukeur.

On the way to PlanetProof heeft een brede benadering van verduurzaming van producten en diensten. De criteria van On the way to PlanetProof hebben betrekking op de hele levenscyclus van het product of de dienst. Deze belangrijke duurzaamheidsthema's maken onderdeel uit van On the way to PlanetProof: er wordt zuinig omgegaan met water en energie, en de uitstoot van broeikasgassen en schadelijke stoffen worden verminderd. Ook is er aandacht voor dierenwelzijn, biodiversiteit, natuur en landschap.

On the way to PlanetProof is een topkeurmerk vanwege hoge score op controle, transparantie en duurzaamheid.

De criteria bevatten verplichte eisen en er zijn keuzemaatregelen, waarop een deelnemer een aantal punten moet scoren. De criteria van On the way to PlanetProof hebben betrekking op de hele levenscyclus van een product of dienst.

Het doel is het overhalen van de consument en het bewust maken van de koper wat het inhoud om een product te kopen met een keurmerk.

MSC

Het Marine Stewardship Council-keurmerk (MSC) is een keurmerk voor visproducten die afkomstig zijn van duurzame visserij. Bij duurzame visserij worden visstanden duurzaam beheerd en wordt zo min mogelijk schade toegebracht aan het leven in de zee en weinig bijvangst heeft. Het keurmerk houdt geen rekening met dierenwelzijn.

MSC heeft als doel verantwoordelijk beheer van de voorraden vis, schaal- en schelpdieren te bevorderen en te belonen. MSC heeft een onafhankelijke norm voor duurzame en goed beheerde visserij ontwikkeld. Het keurmerk zegt niks over de kwaliteit van de vis.

Vissers en visserijen die in aanmerking willen komen voor een keurmerk, moeten aan deze criteria voldoen:

- Geen overbevissing op het visbestand
- Behoud van het ecosysteem
- Goed en doeltreffend beheer van de visserijactiviteiten

Het EKO keurmerk geeft weer dat een product biologische geproduceerd is. Dit volgens de Europese regels voor de biologische landbouw. Het Europees Biologisch geeft dit ook weer, maar het EKO keurmerk is een aanvulling daarop. Er worden bijvoorbeeld aanvullende eisen gesteld aan energieverbruik en verpakkingen.

EKO kijkt naar dierenwelzijn, onze planeet en mensen. Er worden concrete maatregelen gesteld voor extra duurzaam produceren. Hier een paar voorbeelden:

- Om de biodiversiteit te bevorderen moeten EKO-boeren minimaal 5 procent van het areaal inrichten voor natuur- en landschapselementen.
- Alle runderen vanaf 1 jaar moet er een ligbedcomfort zijn van minimaal 10 cm dik, in de stal en een borstelgelegenheid.
- De EKO-boeren moeten zich actief presenteren naar de consument met bijvoorbeeld een opendag.
- Het bedrijf is voor alle elektriciteit voorzien van groene stroom.

Demeter

Demeter is een keurmerk voor biodynamische landbouw en voeding. Biodynamische landbouw is anders dan biologische landbouw. Bij biodynamisch wordt er biologisch geproduceerd maar met extra hoge eisen op het gebied van dierenwelzijn, gesloten kringlopen en ecologie.

In de onderstaande tabel een aantal voorbeelden van verschillende eisen die er zijn tussen biodynamische en biologische productie.

Biodynamisch (Demeter)	Biologisch
Op het gehele bedrijf wordt biodynamisch geproduceerd.	Onder voorwaarden mag er nog een gedeelte van het bedrijf gangbaar zijn.
Minimaal 60% biologische, vaste mest.	Vaste mest is niet verplicht.
Onthoornen van koeien en geiten is niet toegestaan.	Onthoornen is toegestaan met ontheffing.
Ruime vruchtwisseling. 16% groenbemester, max. 50% rooigewassen.	Vruchtwisseling minimaal 1:2.
Gebruik biodynamische preparaten is verplicht.	Geen regels.